

COREvent #4: Ristiriidoista ratkaisuihin - uudet yhteistyötaidot käytännössä

18.11.2019

Ohjelma

15:00 Tervetuloa!

Uudet yhteistyötaidot – mitä ne ovat ja miten soveltaa niitä käytännössä?

Lasse Peltonen, Itä-Suomen yliopisto

Collaborative Public Manager -koulutus 2018-2019, Emma Luoma, Itä-Suomen yliopisto

Videoterveiset kouluttajilta: Steve Greenwood ja Turner Odell, National Policy Consensus Center

15:30 Koulutuksen käyneiden kokemuksia

Elina Kuusisto, Uudenmaan ELY-keskus ja Salla-Maria Lauttamäki, Varsinais-Suomen liitto

15:50 Yhteistoiminnallisen hallinnan osaajayhteisö ja tiekartta kohti yhteistoiminnallisempaa Suomea

Lasse Peltonen, Itä-Suomen yliopisto

16:05 Keskustelu ryhmissä yhteistoiminnallisen käänteen edistämiseksi tiekarttaa täydentäen:

Mitä yhteistyön käytäntöjen ja kulttuurin kehittyminen vaatii?

16:35 Kiteytykset ryhmien keskusteluista

16:50 Yhteenveto, yhteinen keskustelu ja jatko

17:00 Glögitarjoilu

17:30 Tilaisuus päättyy

CORE - Kohti yhteistoiminnallista hallintaa ympäristöpäätöksenteossa

- Collaborative remedies to fragmented societies – facilitating the collaborative turn in environmental decision-making (CORE)
- Suomeksi: Yhteistoiminnallisia ratkaisuja sirpaloituvien yhteiskuntien ongelmiin – käänne yhteishallintaan ympäristöpäätöksenteossa
- Rahoittaja: Strategisen tutkimuksen neuvosto / Suomen Akatemia, Ohjelma “Muuttuva yhteiskunta ja aktiivinen kansalaisuus”, 4,1 M€
- Kesto 4 vuotta 1.10.2017 – 30.9.2021

COREn päätavoitteet

- CORE tutkii ja kehittää **julkisen vallan, kansalaisten ja yritysten välistä yhteistoimintaa** ympäristösuunnittelussa ja –päätöksenteossa
- Kasvava keskinäisriippuvuus edellyttää siirtymää **osallistumisesta yhteiseen ongelmanratkaisuun**
- **Tutkimuskohteena prosessit** yhteistoiminnallisen hallinnan (“collaborative governance”) toimintamallit ja kapasiteetti mutkikkaiden ongelmien edessä
- **Ratkaisuja oikeisiin ongelmiin** - tiivis käytännön yhteistyö hankkeen sidosryhmien kanssa
- Yhteistoiminnallisen käänteeseen **tiekartta** (collaborative turn)

Yhteistoiminnallisen hallinnan esimerkkejä CORE-hankkeesta:

- Sopimuspohjainen yhteistyö kunnan, kaivosyhtiöiden ja sidosryhmien välillä – case Sodankylä
- Petopolitiikan kehittäminen – case susikannan hoitosuunnitelma
- Yhteistoiminnallinen metsäsuunnittelu Jyväskylässä
- Sidosryhmien yhteistyön kehittäminen
lainsäädäntöprosesseissa, esimerkkinä rahankeräyslaki
- ”Collaborative Public Manager” –koulutus ja organisaatioiden yhteistoiminnan kapasiteetin kehittäminen

Oregonin ”yhteistoiminnallisen hallinnan” malli (Collaborative governance)

- Oregonissa on kehitetty 1990-luvulta alkaen toimintamalleja julkisluonteisten ristiriitojen käsittelyyn ja yhteistoiminnalliseen ongelmanratkaisuun. Taustalla maankäytön ja ympäristönsuojelun (metsien käyttö vs. luonnonsuojelu)
- Osavaltion edellisen kuvernöörin, John Kitzhaberin johdolla yhteistoiminnallisia ongelmanratkaisun menetelmiä alettiin hyödyntää systemaattisesti osavaltion hallinnossa
- Monenvälisen yhteistyön malleja on hyödynnetty aluksi luonnonvarojen hallinnassa (vedet ja metsät), mutta myöhemmin myös koulutuksen, terveydenhuollon ja turvallisuuden teemoissa

Pysyväluonteiset yhteistoiminnalliset alustat – ”collaboratives”

- Yhteistoiminnallisten prosessien / hankkeiden ohella Oregonissa toimii n. 260 pysyväisluonteista yhteistoiminnallista alustaa/ verkostoa ”Collaboratives”
- Yhteistoiminnalliset alustat toimivat osavaltion yhteisen ongelmanratkaisun työkaluina
- Toimintamallit ovat lähellä esim. ”verkostoyhteistyön” (vrt. Järvensivu) malleja, mutta niillä on selvempi missio, kytkös päätöksentekoon sekä vahvempi rooli osavaltion hallinnossa ja institutionaalinen perusta

Oregonin yhteistoiminnalliset alustat 'collaboratives'

Välittäjäorganisaatio - NPCC

- Osana Oregonin yhteistoiminnallisen hallinnan mallia toimii National Policy Consensus Center (Portland State University)
 - n. 20 työntekijää, budjetti n. 3,5 M USD
- National Policy Consensus Center 'välittäjäorganisaationa'
 - Puolueeton alusta (neutral platform) osavaltion hallinnon ja muiden toimijoiden välillä
 - Yhteistoiminnallisten prosessien käynnistäminen, suunnittelu ja fasilitointi/sovittelu
 - ainutlaatuinen yhteistoiminnallisten prosessien kokemus ja asiantuntemus
- NPCC hyödyntää työssään myös yksityisiä sovittelun ja fasilitoinnin ammattilaisia

Levels of Stakeholder Involvement

NPCC:n ongelmanratkaisun ohjelmat

- **Oregon Solutions** – monenvälinen ongelmanratkaisu vaikeissa, mutta vähän ristiriitoja sisältävissä tapauksissa
- Osavaltion kuvernöörin nimeämät ”kärkihankkeet”
 - tilannekartoitus □ kokoonkutsujien valinta □ monenvälisen tiimin kokoaminen □ avustettu neuvotteluprosessi □ yhteistyöjulistus □ toimeenpano ja seuranta
- **Oregon Consensus** – ristiritaisiin prosesseihin erikoistunut sovittelua hyödyntävä ohjelma (taustalla 1980-luvulta ”Oregon dispute resolution commission – public policy prog)
- Konfliktikartoitus □ osapuolten kokoonkutsuminen □ ongelman mielekäs kehys □ yhteinen tiedontuotanto □ avustettu neuvottelu/ sovittelu □ konsensusratkaisut □ toimeenpano ja seuranta

12 hanketta käynnissä,
60 hanketta 10 vuodessa

11 hanketta käynnissä,
99 projects since 2005

Havaintoja yhteistyön taidoista Oregonin kontekstissa

- Ratkottavien ongelmien tunnistaminen ja diagnoosi
- Kokoonkutsuminen: mitkä osapuolet tarvitaan – miten ne saadaan mukaan? (päättöksentekijöiden rooli!)
- Neuvottelutaidot parhaiden mahdollisten ratkaisujen rakentamisen välineenä
- Konsensusprosessien osaaminen
- Yhteistoiminnallinen tiedontuotanto osana prosesseja
- Resurssien tehokas käyttö – erilaisten resurssien yhteennivominen
- Vuorovaikutuksen taidot, fasilitointi
- Yhteistyön 'arkkitehtuurin' rakentaminen ja kapasitointi – tuki, koulutus

Ratkaisumalli ongelman mukaan

Ongelman luonne	Yksimielisyys ongelmasta	Yksimielisyys ratkaisusta	
'yksinkertainen ongelma'	kyllä	kyllä	Normi hallinto / byrokratia
'mutkikas ongelma'	kyl	ei	Yhteistoiminnallinen ongelmanratkaisu Oregon Solutions
'viheliäinen ongelma'	no	no	Avustettu neuvottelu / sovittelu Oregon Consensus

Collaborative public manager -koulutus

- Tavoitteena tarjota **valmiuksia tehdä monitoimijaista yhteistyötä sekä suunnitella ja vetää erilaisten tavoitteiden yhteensovittamiseen tähtääviä prosesseja**
- Suunnattiin ensisijaisesti ympäristösuunnittelun ja -pääöksenteon parissa eri aloilla ja aluetasoilla toimiville viranhaltijoille
 - **25 osallistujaa eri organisaatioista ja toimialoilta** (mm. maankäytön ja liikenteen suunnittelu, ympäristötoimi, metsäsektori ja osallisuustyö)
- Alkusysäys laajenevan osaaajayhteisön muodostumiselle

Lue lisää:

<http://www.collaboration.fi/2019/01/15/collaborative-public-manager-koulutus-antaa-viranhaltijoille-uusia-valineita-yhteistoimintaan/>

Lokakuu 2018

Helmi - Huhtikuu 2019

Toukokuu 2019

Marraskuu 2019

**Koulutus
päivät 1/2**

**Videoluennot
(3)**

**Etätapaamiset
(3)**

**Koulutus
päivät 2/2**

**Alumni
tapaaminen**

**Kouluttajina Stephen Greenwood ja
Turner Odell**

**National Policy Consensus Center at
Portland State University (NPCC)**

<https://www.pdx.edu/npcc/home>

Collaborative Public Manager -koulutuksen käyneiden kokemuksia

Elina Kuusisto, Uudenmaan ELY-keskus

Salla-Maria Lauttamäki, Varsinais-Suomen liitto

Yhteistoiminnallisen hallinnan osaajayhteisö ja tiekartta kohti yhteistoiminnallisempaa Suomea

Yhteistoiminnallisen hallinnan osaajayhteisö ja tiekartta kohti yhteistoiminnallisempaa Suomea

Lasse Peltonen
Itä-Suomen yliopisto

COREvent #4 – 18.11.2019

Yhteistoiminnallisen hallinnan osaajayhteisö ja tiekartta

- CORE-hankkeessa mukana:
- ”Collaborative Public Manager” koulutus ja yhteistoiminnan ”kapasiteetin” tutkimus
- Hankkeen tavoitteena rakentaa Tiekarttaa ”yhteistoiminnallisesta käänteestä” Suomessa

Tiekartan kysymyksiä

Missä?

- mitkä ongelmat otolilsia? Missä umpikujat / esteet?

Mitä tarvitaan?

- osaaminen, taidot, asenteet, ajattelumallit
- prosessit, pelisäännöt, resurssit

Kuka mukaan?

- avaintoimijat? portinvartijat?

Tiekartan tasot

- Yksilön taidot ja osaaminen - vuorovaikutus, kuunteleminen
- Organisaation prosessit ja kapasiteetti, johtaminen
- Organisaatioiden väliset linkit
- Instituutiot - lainsäädäntö, hallinnon mallit, demokratia

Tehtävä

- Ottakaa kaikki post-it-lappuja.
- Kirjoittakaa itseksenne lapuille ajatuksianne: Mihin tilanteisiin tai yhteyksiin liittyy yhteistoiminnan haasteita? Kerro esimerkki haasteesta!
- Aikaa 1 min. Yksi ajatus per lappu.

**Keskustelu ryhmissä
yhteistoiminnallisen käänteen
edistämiseksi tiekarttaa täydentäen:
Mitä yhteistyön käytäntöjen ja
kulttuurin kehittyminen vaatii?**

Keskustelu ryhmissä

Mitä yhteistyön käytäntöjen ja kulttuurin kehittyminen vaatii seuraavien haasteiden ratkaisemisessa?

1. Hiilineutraaliuden edistäminen 1 (Simo Haanpää)
2. Hiilineutraaliuden edistäminen 2 (Elina Kuusisto)
3. Eriarvoisuus (Salla-Maria Lauttamäki)
4. Yhdyskuntakehittämisen ja kaupunki-maaseutu-vuorovaikutuksen haasteet (Mika Yli-Petäys)
5. Rakennetun ympäristön ja luonnon ympäristön ristiriidat maankäytön suunnittelussa (Jenni Kuja-aro)
6. Luonnonvarojen käytön ristiriidat (Lasse Peltonen)
7. Yhdyskuntien turvallisuuden kehittäminen (Aki Pihlaja)

8. Millaisia jaettuja yhteistoiminnan haasteita ja kehittämiskohteita voidaan tunnistaa? (Taru Peltola)
9. Mitä tutkimus- ja kehittämistarpeita yhteistyötaitojen edistämiseen liittyy? (Emma Luoma)
10. Vapaa muu aihe (Maija Faehnle)

Demokratiakorjaamo 3.12.2019

Miten palautetaan kansalaisten luottamus politiikkaan? Miten tilkitään osallistumisen kuiluja?

Mikä mahdollistaa yhteisen ongelmanratkaisun, entä päätöksenteon pitkäjänteisyyden?

Kutsu sivulla collaboration.fi

Tervetuloa seuraamaan ja keskustelemaan jatkossakin!

collaboration.fi

Tilaa uutiskirje sivulta
collaboration.fi!

@core_STN

#corestn

@collaborationfi

#strateginentutkimus

#collaborativepublicmanager

#cogovernance

Project: CORE - Collaborative remedies for fragmented societies - Facilitating the collaborative turn in environmental decision-making